

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2013r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) z o.o. w J.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) z o.o. w J. od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 5 września 2011 roku nr (...)

1. **Oddala odwołanie.**

2. **Zasądza od Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) z o.o. w J. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

XVII AmA 156/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 września 2011 roku nr (...) pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. nałożył na powoda – Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w J. karę pieniężną w wysokości 24 554 zł, co stanowi równowartość 6 200 euro, tj. 20 euro za każdy z 310 dni zwłoki, licząc od dnia 30 października 2010 r. do dnia 5 września 2011 r., w wykonaniu prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu nr (...) z dnia 23 lipca 2008 r. w zakresie punktu 2 i 3 sentencji przedmiotowej decyzji, tj. nadużywania przez Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J. pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy M. J. poprzez:

1. Narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści w związku z zamieszczeniem w § 8 ust. 1 wzorca umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków zapisu: „Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie, albo wstrzymanie dostaw wody bądź wstrzymanie odbioru ścieków wywołane:

c) brakiem wody w ujęciu;

d) zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia;

f) przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych.”

2. narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści w związku z zamieszczeniem w § 10 wzorca umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków zapisu: „odbiorca może domagać się od Przedsiębiorstwa obniżenia należności za dostarczoną wodę lub odprowadzanie ścieków w razie udowodnienia zawinonego pogorszenia jakości tych usług, uniemożliwiającego normalne z nich korzystanie. Obniżenie stanowić może do 10 % należności za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w okresie trwania zakłócenia, określone proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności”

Od powyższej decyzji powód – Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w J..

Zaskarżonej decyzji powódka zarzuciła:

1. błędne ustalenie przez Prezesa UOKiK, że powodowa spółka powinna rozpocząć wykonywanie decyzji Prezesa Urzędu nr (...) z dnia 23 lipca 2008 r. w momencie jej uprawomocnienia, nie czekając na wynik wniesionej do Sądu Najwyższego skargi kasacyjnej,
2. błędne ustalenie przez Prezesa UOKiK – na zasadzie dowolności – iż terminem wystarczającym powodowej spółce na wykonanie decyzji Prezesa Urzędu nr (...) z dnia 23 lipca 2008 r. w zakresie punktu 2 i 3 sentencji przedmiotowej decyzji jest okres dwunastu miesięcy od jej uprawomocnienia,
3. naruszenie przepisu art. 107 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez jego zastosowanie w przedmiotowej sprawie i nałożenie na powodową spółkę kary pieniężnej w sytuacji, gdy nie było to konieczne,
4. naruszenie przepisu art. 111 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez jego zastosowanie w przedmiotowej sprawie i nałożenie na powodową spółkę kary pieniężnej rażąco niewspółmiernej w stosunku do zachowania powodowej spółki.

Powołując się na ww. zarzuty powód wniósł o zamianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że nie wykonanie przez powodową spółkę decyzji w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji Prezesa Urzędu nr (...) z dnia 23 lipca 2008 r. nie stanowiło podstawy do ukarania Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J. karą pieniężną w wysokości równowartości 6 200 euro.

Pozwany wniósł o oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 marca 2011 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie w sprawie ustalenia czy została wykonana decyzja Prezesa Urzędu nr (...) z dnia 23 lipca 2008 roku, na podstawie której Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za praktyki ograniczające konkurencję działania Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J., polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy M. J. poprzez:

1. uzależnienie zawarcia umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków z osobami niedokonującymi w budynku jakichkolwiek zmian, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, a dla których konieczność podpisania umowy o dostarczanie wody i doprowadzanie ścieków wynika jedynie z faktu przeprowadzania przez Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. procesu nowelizacji umów od spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy, tj. od zainstalowania i utrzymania wodociągów antyśkażeniowych zaworów zwrotnych;
2. narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści w związku z zamieszczeniem w § 8 ust. 1 wzorca umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków zapisu: „Przedsiębiorstwo nie ponosi

odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie, albo wstrzymanie dostaw wody bądź wstrzymanie odbioru ścieków wywołane:

c) brakiem wody w ujęciu;

d) zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia;

f) przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych.”

3. narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści w związku z zamieszczeniem w § 10 wzorca umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków zapisu: „odbiorca może domagać się od Przedsiębiorstwa obniżenia należności za dostarczoną wodę lub odprowadzanie ścieków w razie udowodnienia zawinonego pogorszenia jakości tych usług, uniemożliwiającego normalne z nich korzystanie. Obniżenie stanowić może do 10 % należności za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w okresie trwania zakłócenia, określone proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności”.

4. Narzucenie uciążliwych warunków umów o przyłączenie do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przynoszących narzucającemu nieuzasadnione korzyści w związku ze zobowiązaniem odbiorcy do wykonania na własny koszt części robót niestanowiących – co do zakresu – prac związanych z budową przyłącza, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tj. wykonania wcinki do cieci wodociągowej i kanalizacyjnej od granicy nieruchomości do miejsca wykonania wcinki,

i zakazał ich stosowania (postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 marca 2011 roku, k. 1 i 2 aa).

Decyzja (...) w zakresie pkt. 1 i 4 została wykonana w dacie wszczęcia postępowania. W zakresie zaś punktu 2 i 3 ww. decyzja została wykonana jedynie częściowo – od daty 30 października 2009 roku do dnia 25 maja 2011 roku podpisane zostały umowy z wyeliminowaniem zakazanych wzorców z 83 na 3220 odbiorcami, czyli z 2,6% odbiorców, z którymi winny być podpisane (pisma Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w J., k. 5 aa wraz z załącznikami, k. 52 aa, k. 54 aa).

Fakt niepełnej realizacji decyzji (...), w zakresie punktu 2 i 3, nie był przez powoda kwestionowany.

Faktem niespornym pomiędzy stronami jest, iż wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie utrzymujący w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalający odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (...) zapadł w dniu 30 października 2009 roku.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Bezzasadny jest zarzut powoda, że Prezes UOKiK błędnie ustalił, że powodowa spółka powinna rozpocząć wykonywanie Decyzji Nr (...) nie czekając na wynik wniesionej skargi kasacyjnej. Stosownie do treści art. 363 § 1k.p.c., orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia. Orzeczenia sądów drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie cechują się prawomocnością, albowiem nie przysługuje co do nich jakikolwiek zwyczajny środek odwoławczy. Wniesienie skargi kasacyjnej z mocy tej czynności nie wpływa na wykonalność i skuteczność orzeczenia sądu drugiej instancji. Sąd drugiej instancji może wstrzymać w drodze postanowienia wykonanie lub skuteczność zaskarżonego orzeczenia do czasu ukończenia postępowania kasacyjnego, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Trafnie ustalił więc pozwany obowiązek wykonania Decyzji Nr (...) z dnia 23 lipca 2008 r. nastąpił w dacie ogłoszenia Wyroku Sądu Apelacyjnego oddalającego apelację od Wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15.01.2009 r. oddalającego odwołanie do tej Decyzji, tj. w dniu 30 października 2009 r.

Jak zatem trafnie ustalił pozwany, od 30 października 2009 r. powód obowiązany był zaniechać stosowania stwierdzonej praktyki polegającej na narzucaniu wskazanych uciążliwych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści. Oznaczało to, że po tej dacie powód powinien zaniechać oferowania zawarcia umów zawierających zakwestionowane warunki, a także w najkrótszym możliwym terminie zmienić umowy (usuwając przedmiotowe warunki) z osobami, którym zostały one już narzucone.

Bezsporne jest w sprawie, że powód wprowadził nowe wzorce umów dopiero od 2 marca 2010 r. oraz, że w 2010 roku zmieniono jedynie 420 z 3220 umów, a także, że procesu tego nie ukończono przed 5 września 2011 r. (deklarując podpisanie umów z wszystkimi odbiorcami do 31 grudnia 2014 r.).

Trafna jest zatem konkluzja, że powód pozostawał w okresie od 30 października 2009 r. do 5 września 2011 r., w zwłoce z wykonywaniem Decyzji Nr (...) z dnia 23 lipca 2008 r., co dawało podstawę do nałożenia kary przewidzianej w art.107 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331).

Podzielić należy ocenę pozwanego, że powód nie wskazał żadnej obiektywnej okoliczności, która uniemożliwiałaby mu rozpoczęcie wykonywania Decyzji już w dniu 31.10.2009 r. poprzez zaniechanie zawierania umów zawierających zakwestionowane w niej klauzule. Zmiana zawartych już umów w przypadku bezzwłocznego przystąpienia do wykonywania decyzji, nie trwałaby dłużej w ocenie sądu, niż dwa miesiące. Należy bowiem mieć na względzie, że skoro powód rozlicza się z odbiorcami w okresach miesięcznych, doręczając im dokumenty rozliczeniowe to ma również możliwość przygotowanie w okresie miesięcznym aneksów umów i przesłania ich odbiorcom.

Okoliczność, że zmiany umów wykonywał pracownik, wykorzystujący urlop wypoczynkowy i korzystający ze zwolnień z tytułu opieki nad chorym dzieckiem nie może być uznana za usprawiedliwiająca opóźnienie. Organizacja pracy poszczególnych struktur spółki i ich obsada kadrowa leży w kompetencjach jej zarządu. Powierzenie zatem zadania, którego niewykonanie wiąże się możliwością poniesienia sankcji prawnych, pracownikowi, który nie jest mu w stanie podołać należy uznać, za przejaw rażącego niedbalstwa zarządu lub jego celowego działania. Opóźnienia wykonywaniu Decyzji Nr (...) z dnia 23 lipca 2008 r. nie można zatem uznać za niezawinione.

Ponadto, mając na względzie znaczny krąg podmiotów, których praktyka dotyczyła (3220) oraz co najmniej rażące niedbalstwo jako przyczynę zaniechania powoda, nałożona karę kare należało uznać za celową i zasadną.

Wbrew zarzutom powoda, w świetle przesłanek wskazanych w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zarówno bowiem znaczny okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy (znaczny krąg podmiotów, których praktyka dotyczyła, znikomy stopień wykonania decyzji i przyczyna zwłoki wynikająco co najmniej z rażącego niedbalstwa) wymierzona kara w wysokości 20 euro za każdy dzień zwłoki jest w ocenie Sądu karą niezwykle łagodną, a wręcz symboliczną.

Z tych względów odwołanie należało oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479^{31a} § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.)

SSO Bogdan Gierzyński